

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSE
i sag om særkontrol af energibesparelser vedrørende halm- og biomasse-
kedler

Energiklagenævnet
NÆVNENES HUS
Toldboden 2
8800 Viborg

Energiklagenævnet har modtaget en klage fra Thisted Varmeforsyning A.m.b.a. (herefter klager), der er repræsenteret af Energi Fyn Energibesparelser A/S over Energistyrelsens afgørelse om korrektion af klagers indberettede energibesparelse vedrørende halm- og biomassekedler.

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37 79 55 26
EAN nr. 5798000026070
ekn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Energiklagenævnet stadfæster Energistyrelsens afgørelse af 15. oktober 2019.

Nævnets sammensætning

Nævnetsformand og dommer Peter Ulrik Urskov
Næstformand, professor, cand.jur. og ph.d. Bent Ole Gram Mortensen
Professor og cand.jur., ph.d. Michael Gøtze
Seniorforsker og civilingeniør Kirsten Engelund Thomsen
Direktør Finn Lauritzen

1. Klagen til Energiklagenævnet

Energiklagenævnet har den 13. februar 2020 modtaget klagen over Energi-
styrelsens afgørelse af 15. oktober 2019. Afgørelsen der påklages, er en re-
vurdering af den tidligere påklagede afgørelse af 11. marts 2019.

Klagen er fremsendt til Energistyrelsen den 6. november 2019, som herefter
har videresendt klagen til Energiklagenævnet i overensstemmelse med § 38,
stk. 1, 2. og 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispa-
reydelser i net- og distributionsvirksomheder (herefter energisparebekendtgø-
relsen).¹

Sagen drejer sig om, hvorvidt Energistyrelsen med rette har pålagt klager at
foretage delvis korrektion af den indberettede energibesparelse, som Energi-
styrelsen har kontrolleret, herunder hvorvidt klager i tilstrækkelig grad har
dokumenteret den indberettede energibesparelse.

¹ Energistyrelsens afgørelse blev truffet i henhold til bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomhed, der var gældende på tidspunktet, hvor Energistyrelsen traf den påklagede afgørelse af 15. oktober 2019.

2. Sagens oplysninger

Som led i Energistyrelsens tilsynspligt med energiselskabernes energispareindsats har Energistyrelsen gennemført en særkontrol af en række sager, hvor der er givet tilskud til udskiftning af halm- og biomassekedler hos slutbrugere, med henblik på at kontrollere om opgørelserne af energibesparelserne er i overensstemmelse med reglerne i den dagældende energisparebekendtgørelse.²

Klager fik i den forbindelse i 2018 udtrukket en sag vedrørende Herbo Administration A/S (herefter Herbo Administrationen).

I sagen har klager indberettet en energibesparelse på 1.355,834 MWh, der er realiseret i 2015 i forbindelse med udskiftning af Herbo Administrationens halmkedel fra 1985. Et nyt stokerfyr har ved udskiftningen overtaget forsyningen af hovedbygning, kontor, lejligheder, værksted samt svømmehal/svømmebassin.

Energibesparelsen er af klager opgjort ved at fratrække det gradkorrigerede førforbrug fra det kommende forbrug.

Som dokumentation for førforbruget har aktøren³ henvist til en tro- og loveerklæring fra slutbrugeren, hvorefter det fremgår, at der i 2014 blev brugt 650 bigballeter á 650 kg. På baggrund heraf er førforbruget opgjort til 1.690.000 kWh. I forbindelse hermed har aktøren henvist til, at det af referatet fra mødet i Teknisk Arbejdsgruppe den 25. juni 2014 fremgår, at dette accepteres som dokumentation. Til underbygning af det oplyste førforbrug har aktøren henvist til varmebehovsberegningen og den målte virkningsgrad, der giver et førforbrug på 1.690.830 kWh.

Energibehovet for hovedbygning, kontor, lejligheder og værksted er udregnet ved anvendelse af nøgletal fra Håndbog for Energikonsulenter 2008, der refererer til en energimærkning.⁴ Bruttoenergiforbruget er herefter omsat til et nettoenergiforbrug ved brug af en virkningsgrad på 90 %.

Ved beregning af energibehovet for svømmebassinet på 7 x 14 meter er der taget udgangspunkt i nøgletal udarbejdet af Teknologisk Institut på baggrund af en undersøgelse i 2006 af forbrug af energi og vand i større svømmehaller i Danmark.⁵ Der er ved indberetningen anvendt et nøgletal på 1.969 kWh/m², som ved en ny udregning blev ændret til 1.200 kWh/m². Til at underbygge at forholdene i Herbo Administrationens svømmehal er sammenlignelig med større svømmehaller, har aktøren indsendt en oversigt over åbningstider mv.

² Bekendtgørelse nr. 1452 af 16. december 2013 var gældende på tidspunktet for indgåelse af en bindende aftale med slutbrugeren om netvirksomhedens medvirken til realisering af energispareprojekterne i juni 2015, hvorfor denne skal anvendes ved behandlingen, jf. bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder § 41. stk. 1.

³ Dansk Energirådgivning A/S har ageret aktør for klager.

⁴ Håndbog for Energikonsulenter kan tilgås via www.retsinformation.dk.

⁵ Klager er i besiddelse af to forskellige nøgletalsopgørelser fra Teknologisk Institut. Teknologisk Instituts nyeste nøgletal fremgår af brochuren "spar på energien i din svømmehal", og kan tilgås via følgende: <https://www.teknologisk.dk/ydelser/svoemmebade/spar-paa-energien/22647,10>.

fra en offentlig svømmehal samt sammenholdt brugstiden ved Herbo Administrationen og en offentlig svømmehal.

Det kommende forbrug er beregnet ved hjælp af det gradkorrigerede forforbrug, virkningsgrad for den gamle kedel og virkningsgrad for den nye kedel. Virkningsgraden for den gamle kedel er fastsat til 32 %. Som dokumentation herfor er der vedlagt en 137 timers måling af angivet effekt fra kedlen holdt op mod indfyret halm, hvor virkningsgraden er opgjort til 27 %. Af målingen fremgår det, at der er foretaget syv indfyringer med en bigballe á 650 kg. Der er ligeledes henvist til en kontrolberegning baseret på forforbrug og energibehov for bygningerne, hvor virkningsgraden er opgjort til 25,7 %. Den anvendte virkningsgrad for halmkedlen er således sat højere for at eliminere eventuelle usikkerheder i beregningerne. Endelig er der vedlagt fotos af halmfyret, ligesom det bl.a. anføres, at halmkedlen fremstår brugt med talrige røg-gaslækager mellem frontlåge og kedelkarm, samt at halmkedlen er en af de første generationer af halmkedler fra Skelhøje, som bl.a. er kendetegnet ved, at der ikke er anvendt ildfast murværk i forbrændingskammeret.

Det nye stokerfyr er af aktøren skønnet til at have en virkningsgrad på 87 %.

Der henvises flere gange til, at de indsendte DAKVE-godkendte projekter⁶ stort set er identiske med det konkrete projekt, og at der i den konkrete opgørelse er anvendt samme metoder som i en række DAKVE-godkendte projekter. Der er dog ikke anvendt konkrete DAKVE-godkendelser som dokumentation for nærværende eller andre projekter. Derimod har aktøren udviklet en IT-baseret model til beregning og dokumentation for alle projekter, der omfatter udskift af biomassekedler. Modellen bygger på metoder og principper, der er anvendt i DAKVE-godkendte projekter.

3. Energistyrelsens afgørelse af 11. marts 2019

Energistyrelsen har den 11. marts 2019 truffet afgørelse om fuld korrektion af den indberettede energibesparelse på 1.355,834 MWh, jf. energisparebekendtgørelsens § 33, stk. 2.

Af afgørelsen fremgår det, at forforbruget, virkningsgraden for den gamle halmkedel og rørtabet ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, hvorfor Energistyrelsen ikke kan vurdere energibesparelsens størrelse. Energistyrelsen finder dog, at den anvendte dokumentation for varmekonsumet i værkstedet er plausibel.

For så vidt angår opgørelsen af energiforbruget i de øvrige bygninger vurderer Energistyrelsen, at der fortsat er anvendt energimærker uden dokumentation. I forbindelse hermed anfører Energistyrelsen, at et energiforbrug, der er estimeret i forbindelse med energimærkning, er et bruttoenergiforbrug, hvorfor det ikke kan anvendes som et nettoenergiforbrug. Energistyrelsen bemærker i

⁶ DAKVE står for Dansk kWh-Verifikationsenhed. Enheden blev etableret som en del af Energispareaftalen af 13. november 2012 med henblik på at give net- og distributionsselskaberne mulighed for at få forhåndsgodkendt opgørelsesmetoder og verificeret projekter, jf. bilag 9, punkt 4 i Energispareaftalen. Energistyrelsen besluttede i samarbejde med Teknisk Arbejdsgruppe at stoppe for nye ansøgninger til verifikationsenheden den 11. november 2016.

relation hertil, at den indsendte liste over DAKVE-godkendelser ikke viser noget.

For så vidt angår rørtabet, finder Energistyrelsen ikke beregningen gennemskuelig.

Af afgørelsen fremgår det desuden, at forforbruget for svømmehallen ikke er tilstrækkelig dokumenteret. Energistyrelsen finder, at de anvendte nøgletal ikke kan anvendes til vurdering af forforbruget, da de er baseret på offentlige svømmehaller, hvor brugen er mere intensiv og vandskiftet er større, hvorfor energiforbruget til opvarmning af nyt vand vil være større. Varmetabet vil desuden være større for offentlige svømmehaller, da disse er ventileret kraftigere samt ikke er overdækket i en længere periode. Energistyrelsen finder således, at svømmehallen ved Herbo Administrationen ikke kan karakteriseres som en offentlig svømmehal, da svømmehallen bruges af væsentlig færre personer end en offentlig svømmehal.

Energistyrelsen finder endelig i afgørelsen, at det ikke kan vurderes, om DAKVE-godkendelserne kan føre til, at halmfyrets virkningsgrad er tilstrækkelig dokumenteret, da godkendelserne ikke er medsendt.

4. Aktørens bemærkninger af 10. maj 2019

Aktøren har forud for revurderingen af Energistirelsens afgørelse af 11. marts 2019 navnlig anført følgende:

Ad varmemeforbrug i bygninger

- Metoden til opgørelse af varmemeforbrug i bygningerne er lavet på samme måde som en række DAKVE-godkendte projekter fra samme periode.
- Der henvises bl.a. til DAKVE 2016033, hvor det fremgår, at der er lavet en konkret vurdering af bygningernes energimæssige stand, ligesom energimærkeskalaen er anvendt ved udregningen.
- Opgørelsen er dermed lavet i god tro. Det fastholdes derfor, at dokumentation for varmemeforbruget overholder den på tidspunktet godkendte dokumentationsgrad.

Ad forforbrug

- Forforbruget af halm i de DAKVE-godkendte projekter er dokumenteret ved et oplyst forbrug og en tro- og loveerklæring. Dette er herefter underbygget af en kontrolberegning baseret på normtal og målt virkningsgrad.

Ad svømmehal

- Som begrundelse for det anvendte nøgletal på 1.969 kWh/m² har aktøren navnlig anført følgende:
 - Nøgletal viser, at mindre bassiner har et højere forbrug pr. m²

overfladeareal i forhold til større bassiner.

- Der er anvendt nøgletal for det mindste bassinareal i tabellerne, og det har ikke været muligt at finde nøgletal for mindre svømmebassiner.
 - Der forefindes megen varmegenvinding på ventilationsanlæg i offentlige svømmehaller. Hos Herbo Administrationen anvendes naturlig ventilation, hvorfor der ikke er nogen varmegenvinding.
 - Offentlige svømmehaller har ofte korte brugstider om sommeren.
 - Der er større varmetab til omgivelser pga. et lille bassin.
 - Herbo Administrationens bassin står udækket i perioder. I offentlige svømmehaller overdækkes bassiner i forskellig grad.
 - Vandtemperaturen hos Herbo Administrationen ligger mellem 27 og 28 grader, hvilket er 1-2 grader over den typiske temperatur på 26 grader i offentlige svømmehaller.
 - Lufttemperaturen hos Herbo Administrationen ligger mellem 17 og 28 grader, og vurderes i gennemsnit til at ligge 5 grader under vandtemperaturen. I offentlige svømmehaller holdes lufttemperaturen på to grader over vandtemperaturen for at undgå kraftig fordampning og dermed kraftig forøgelse af energiforbrug.
 - I offentlige svømmehaller er brugstiden 2.300 til 4.000 timer om året. Hos Herbo administrationen er brugstiden ca. tre timer om dagen – fordelt på morgen og aften. Der er desuden regnet med 1.500 timer om året uden dug på bassinet.
- På Energistyrelsens opfordring er der udarbejdet et regneark i forhold til naturlig ventilation og mekanisk ventilation, som viser, at man med mekanisk ventilation i en svømmehal kan forvente at miste 45 kW varme i gennemsnit over året uden genvinding, men at man med 90 % genvinding kun mister 4,5 kW. Derudover er det beregnet, at man ved naturlig ventilation mister 100-130 kW – alt efter udetemperaturen og vindhastigheden. Dette sandsynliggør således et stort energitab ved naturlig ventilation.
 - Der er lavet en ny beregning af varmekonsumet i svømmebassinet, som er baseret på rapporten, Spar på energien i din svømmehal fra Teknologisk Institut 2015.⁷ Nøgletallet er herefter 1.220 kWh/m², og kan sandsynliggøres ved at særligt energiforbruget til bruservand og

⁷ Rapporten kan tilgås via Teknologisk Instituts hjemmeside: www.teknologisk.dk.

ventilation er nedjusteret.

Ad virkningsgrad

- Virkningsgraden er baseret på en måling og en beregning med en konservativ tillagt procentsats for at sikre, at energibesparelsen altid er konservativt beregnet. Beregningsmetoden er også brugt i de fremsendte DAKVE-sager, hvorfor metoden er anvendt i god tro.

5. Energistyrelsens afgørelse af 15. oktober 2019

Ved Energistyrelsens afgørelse af 15. oktober 2019 har Energistyrelsen ændret sin afgørelse således, at klager pålægges en delvis korrektion på -943,164 MWh af den indberettede energibesparelse på 1.355,834 MWh, jf. energisparebekendtgørelsens § 33, stk. 2, hvorefter den endelige energibesparelse er 412,670 MWh.

Af afgørelsen fremgår det, at energiforbruget for bygningerne ikke kan opgøres ved brug af de anvendte energimærker, da disse ikke er dokumenterede. Derudover fremgår det, at energimærker anvender bruttoenergiforbrug. Af klagers beregninger er der anvendt en virkningsgrad på 90 % for at omsætte bruttoforbruget i energimærkerne til nettoforbrug. Denne virkningsgrad finder Energistyrelsen ikke dokumenteret.

Det fremgår tillige af afgørelsen, at Energistyrelsen anser varmetabet i rørene for tilstrækkeligt dokumenteret.

Energistyrelsen vurderer for så vidt angår svømmehallen, at Herbo Administrationens svømmehal ikke er sammenlignelig med en offentlig svømmehal. I beregningen, der tager udgangspunkt i en offentlig svømmehal, er der kun i mindre grad taget højde for, at brugstiden og varme- og fordampningstab vil være væsentlig mindre ved mindre aktivitet og ventilation, samt at der i visse tilfælde anvendes en måtte som isolering uden for brugstiden. Energistyrelsen vurderer desuden, at det fremsendte skema over åbningstider og holdplaner for en offentlig svømmehal ikke kan dokumentere, at forholdene for den i sagen omhandlede svømmehal er sammenlignelige med offentlige svømmehaller. Det påpeges i den forbindelse, at der i offentlige svømmehaller oftest vil være en betydelig åbningstid for skoler, og at åbningsmønsteret vil give personalet uhensigtsmæssige arbejdstider. Energistyrelsen vurderer herefter, at den anslåede brugstid på 3 timer hver dag er høj, eftersom det kun er ejerne og de ansatte, der har adgang til svømmebassinet. Endelig vurderer Energistyrelsen, at forholdet mellem brugstiden i den offentlige svømmehal og den konkrete svømmehal ikke forholder sig som skitseret.

Om DAKVE-godkendelserne anfører Energistyrelsen, at disse ikke kan give klager en berettiget forventning, da de fremsendte verifikationsgodkendelser er fra 2016, og det påklagede projekt er realiseret i 2015. Energistyrelsen har derudover anført, at de konkrete vurderinger i de konkrete projekter ikke kan overføres til en generel metodegodkendelse for andre projekter, herunder det påklagede projekt.

Af afgørelsen fremgår det endelig, at der fortsat ikke foreligger tilstrækkelig dokumentation for den anvendte virkningsgrad i førsituationen.

Energistyrelsen finder på baggrund heraf, at klager ikke har fremsendt fyldestgørende dokumentation for den indberettede energibesparelse. Energistyrelsen har dog udregnet energibesparelsen baseret på klagers opgørelsesmetode, der er fastlagt på baggrund af normbetragtninger samt dokumentation fra en sammenlignelig uvildig tredjepart.

Virkningsgraden i førsituationen fastsættes til 35 % ved anvendelse af Energistyrelsens standardløsning.⁸ Energiforbruget for beboelsen udregnes ved at anvende de oplyste beboelsesarealer og nøgletallet på 110 kWh/m² fra Energistyrelsens standardløsning. Til udregning af energibehovet i svømmebassinnet har Energistyrelsen taget udgangspunkt i oplysninger fra hjemmesiden www.sologstrand.dk⁹ om gennemsnitlig strømforbrug i deres udlejningshuse. I disse sommerhuse er hele strømforbruget medregnet, og det antages, at en svømmehal i et udlejningssommerhus bliver brugt intensivt. Der kan i nogle af disse sommerhuse være installeret ventilation, ligesom der i nogle af sommerhusene også vil være varmegenvinding af luften. Der angives et strømforbrug på 16 kWh/person pr. dag.

6. Klagers og aktørs bemærkninger til afgørelsen af 15. oktober 2019

Klager anerkender ikke Energistyrelsens afgørelse af 15. oktober 2019 om delvis korrektion af den indberettede energibesparelse, eftersom afgørelsen ikke er i overensstemmelse med energispareaftalen,¹⁰ ligesom Energistyrelsen ikke har taget hensyn til samt indarbejdet det supplerende materiale i korrektionsberegningen. Klager har som følge heraf principalt gjort gældende, at Energistyrelsens afgørelse er ugyldig. Subsidiært ønsker klager, at afgørelsen ændres og mere subsidiært, at afgørelsen hjemvises til fornyet behandling.

Til støtte for påstandene har aktøren på vegne af klager navnlig anført følgende:

Ad Energimærkning af bygninger

- Der er som dokumentation ikke fremsendt energimærker for de bygninger, der indgår i sagen. Der er derimod anvendt og henvist til nøgletal fra Håndbog for Energikonsulenter, som er udarbejdet og godkendt af Energistyrelsen. Det må derfor antages, at disse nøgletal falder ind under kategorien verificerede og anerkendte nøgletal. Anvendelse af disse nøgletal er, efter Energistyrelsens afgørelser 2018SK-30 og 2018SK-31, godkendt som en retvisende metode til beregning af et forbrug.

⁸ Energistyrelsens standardløsning er et notat om standardløsning for udskiftning af biomasse- og anden fastbrændselskedel med tilhørende regneark med kedelberegner.

⁹ Sol og Strand er et sommerhusudlejningsbureau. Virksomhedens hjemmeside kan tilgås via www.sologstrand.dk.

¹⁰ Aftale af 13. november 2012 om Energiselskabernes energispareindsats mellem klima-, energi- og bygningsministeren og net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie repræsenteret ved Dansk Energi, HMN Naturgas, DONG Gas Distribution, Naturgas Fyn Distribution, Dansk Fjernvarme, Foreningen Danske Kraftvarmeværker samt Energi- og olieforum. Aftalen er en opfølgning på den politiske aftale af 22. marts 2012 om den danske energipolitik 2012-2020.

- De valgte nøgletal er meget konservative i forhold til den energimæssige status på bygningerne. Som eksempel nævnes, at nøgletallet for hovedbygningen er valgt som reference til et energimærke D, selvom det korrekte nøgletal skulle have refereret til et energimærke F eller G.
- Der er anvendt en virkningsgrad på 90 % for at omsætte bruttoforbrug til nettoforbrug. Aktøren har efter Energistyrelsens bemærkning om, at det ikke er dokumenteret, at datamaterialet er baseret på denne virkningsgrad, søgt oplysninger hos Teknologisk Institut, SBI og [XXX], der alle har optrådt som konsulenter/samarbejdspartnere ved Energistyrelsen i relation til energimærkningsordningen. Parterne har ikke kunnet fremskaffe dokumentation for virkningsgraden for det varmeproducerende anlæg, der indgår i omregningen fra netto- til bruttoenergiforbrug. Det mest konkrete, der er oplyst, er, at den anvendte virkningsgrad på 90 % er en virkningsgrad for et varmeproducerende anlæg i privatboliger.
- Det indrømmes, at virkningsgraden på 90 % ikke er veldokumenteret. Dokumentation må dog være tilstrækkelig, og kan sidestilles med niveauet for den dokumentation, som Energistyrelsen har været i stand til at fremskaffe ved udarbejdelsen af Håndbog for Energikonsulenter.
- Det påpeges, at nøgletal fra Håndbog for Energikonsulenter udelukkende indgår ved udarbejdelse af en kontrolberegning af virkningsgraden på det varmeproducerende anlæg i førsituationen. Nøgletallene er således ikke anvendt i grundlaget for beregning af de realiserede energibesparelser.

Ad DAKVE-godkendelser

- Der er indsendt DAKVE-godkendelser til Energistyrelsen som næsten er identiske med det konkrete projekt - både i før- og eftersituationen.
- Der er dog ikke anvendt konkrete DAKVE-godkendelser, som dokumentation for nærværende eller andre projekter. Derimod har aktøren udviklet en IT-baseret model til beregning og dokumentation for alle projekter, der omfatter udskiftning af biomassekedler. Modellen bygger på metoder og principper, der er anvendt i DAKVE-godkendte projekter. Dette må også være i overensstemmelse med intentionen bag udviklingen af verifikationsenheden.

Ad virkningsgraden og førforbrug

- Virkningsgraden på halmkedlen er ved en måling beregnet til 27 %. Ved en kontrolberegning baseret på forbrug af brændsel og energibehov til opvarmning af bygninger, resulterer dette i en beregnet virkningsgrad på 25,7 %. Der er dog valgt en meget konservativ virkningsgrad for halmkedlen i førsituationen, eftersom beregningerne – og dermed dokumentationen for energibesparelserne – er baseret på en virk-

ningsgrad på 32 %. Dette er valgt for at eliminere eventuelle usikkerheder i beregninger.

- Det er ikke acceptabelt, at Energistyrelsen ikke angiver baggrunden for, at virkningsgraden ikke er tilstrækkelig dokumenteret. Energistyrelsen lever dermed ikke op til tilsagnet om at kommunikere baggrunden for afgørelser klart.¹¹
- Den virkningsgradsberegner, Energistyrelsen henviser til, og som vil medføre en anden virkningsgrad, blev først udviklet og introduceret efter energispareprojektets realisering. Standardløsningen vil medføre en virkningsgrad på 35 %, og som udgangspunkt vil en lille afvigelse ligge inden for den usikkerhedsmargin, der generelt anvendes og accepteres ved beregning af energispareprojekter.
- Ved udarbejdelsen af beregninger og dokumentation af energibehov/energiforbrug har aktøren taget udgangspunkt i gældende regler for energiselskabernes energispareindsats samt aftaler, som blev bekræftet i forbindelse med afholdelse af møder i Teknisk Arbejdsgruppe. Som dokumentation har Dansk Energirådgivning anført følgende:
 - Førforbruget i dette projekt er dokumenteret ved en tro- og love erklæring, hvilket er gyldig dokumentation ifølge referatet fra mødet i Teknisk Arbejdsgruppe den 14. juni 2014. Hverken auditor eller stikprøvekontrollant har i nærværende projekt krævet materiale udover tro- og loveerklæringen. Energistyrelsen har i stedet anført følgende om tro- og loveerklæringer: *”Der er ikke generelt et krav om måling af forbrug før og efter. Dette indebærer, at såfremt Energistyrelsen vurderer, at oplysninger om førforbrug er plausibel og understøttet af fakta i sagen, vil styrelsen acceptere en (tro og love) erklæring om førforbrug.”* Man kan dermed ikke have tillid til, at Energistyrelsen udøver myndigheds- og tilsynsrollen som aftalt med aftaleparterne i forbindelse med afholdelse af møder i Teknisk Arbejdsgruppe.
- Nøgletallet på 110 kWh/m², som Energistyrelsen har anvendt i Energistirelsens afgørelse af 15. oktober 2019, stammer fra Energistirelsens standardløsning, som først blev introduceret den 15. marts 2017. Projektet i nærværende sag blev realiseret i september 2015 efter en forudgående aftale med slutbrugeren om overdragelse af energibesparelserne. Da de realiserede energibesparelser skal beregnes og dokumenteres efter de regler, der var gældende på tidspunktet for aftalens indgåelse med slutbrugeren om overdragelse af energibesparelserne,

¹¹ I tilknytning til Energispareaftalen etableredes en teknisk arbejdsgruppe med repræsentanter fra aftalens parter samt Energistyrelsen, der varetager formandsskabet, jf. Energispareaftalen punkt 15.1. Arbejdsgruppens hovedopgave er at medvirke til, at energispareaftalen overholdes samt løbende at præcisere og fortolke reglerne i energispareaftalen, jf. bilag 11 i Energispareaftalen.

vil det aldrig blive aktuelt for nærværende projekt, at anvende data eller foretage henvisninger til standardløsningen, der er udarbejdet og introduceret lang tid efter, at aftalen med slutbrugeren er indgået.

- Det fastholdes derfor, at opgørelse af energibehov og forbrug i førsituationen relateret til opvarmning af bygninger, er dokumenteret tilstrækkeligt og udført med udgangspunkt i de regler og aftaler for Energiselskabernes Energispareindsats, der var gældende på tidspunktet for aftaleindgåelsen.

Ad Forbrug for svømmehallen

- Det fremgår ikke af den fremsendte rapport fra Teknologisk Institut, at nøgletallene udelukkende er gældende for offentlige svømmehaller. Aktøren er derfor uforstående over for Energistyrelsens underforståede konklusion om, at nøgletallene fra rapporten kun er gældende for offentlige svømmehaller.
- På grund af Energistyrelsens holdning til rapportens anvendelse, valgte aktøren at gennemføre et ekstra kontrolbesøg hos Herbo Administrationen for at besigtige og genvurdere de konkrete forhold omkring svømmehallen. I forbindelse hermed reduceredes nøgletallet fra 1.969 kWh/m² til 1.200 kWh/m², da den faglige vurdering fastslog, at energiforbruget til bruservand og ventilation var mindre end angivet i forudsætningerne for udarbejdelse af nøgletallene. Denne reduktion indgår imidlertid ikke i Energistyrelsens korrektionsberegning.
- Aktøren er uforstående overfor Energistyrelsens brug af nøgletal fra hjemmesiden www.sologstrand.dk. Det må formodes, at oplysningerne fra hjemmesiden kan karakteriseres som markedsføringsmateriale, hvorfor nøgletallene næppe falder under kategorien ”verificeret og anerkendte nøgletal” – en kategorisering, som Energistyrelsen selv anvender i argumentation for andre forhold i afgørelsen. Aktøren kan konstatere følgende usikkerheder om de angivne nøgletal på Sol og Strands hjemmeside:
 - Der er ikke angivet hvor mange personer, nøgletallet er baseret på, men det er anført, at antallet af personer i sommerhuset påvirker nøgletallet.
 - Der er ikke angivet oplysninger om størrelsen af det svømmebassin, der indgår i nøgletallet.
 - Der foreligger ikke nogen oplysninger om, hvordan strømforbrug for sommerhuset for ikke udlejede perioder, eller for perioder med store udsving pga. årstid, indgår i nøgletallet.
 - Der foreligger ikke nogen oplysninger om eventuel overdækning af svømmebassinet i de perioder, hvor sommerhuset ikke

er udlejet, eller i de perioder, hvor svømmebassinet ikke anvendes.

- Der foreligger ikke oplysninger om, hvordan ventilation/manglende ventilation samt varmegenvinding/manglende varmegenvinding er indregnet i nøgletallet.

7. Retsgrundlaget

Retsgrundlaget fremgår af bilag til denne afgørelse.

8. Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Det fremgår af den dagældende energisparebekendtgørelses¹² § 8, stk. 1, at net- og distributionsvirksomhederne skal sikre, at der realiseres dokumenterbare energibesparelser i et omfang, der mindst opfylder de i bilag 1 nævnte energibesparelsesmålsætninger.

Det fremgår videre af energisparebekendtgørelsens § 12, stk. 1, at net og distributionselskaberne skal dokumentere, at energisparemålsætningerne og bestemmelserne om tilskrivning og opgørelse af energibesparelser er opfyldt.

Energibesparelsen kan opgøres enten på baggrund af standardværdier, hvilket typisk anvendes ved opgørelse i boliger og mindre bygninger, eller på baggrund af en specifik opgørelse, hvilket typisk anvendes ved større projekter i erhvervsvirksomheder, jf. energisparebekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 2.

Kravene til dokumentation for opgørelsen af specifikt opgjorte energibesparelser er nærmere beskrevet i bilag 7, pkt. 2.2 til energispareaftalen, hvoraf det blandt andet fremgår, at net- og distributionselskabet skal kunne dokumentere alle beregninger, målinger og andre forhold vedrørende opgørelsen af den konkrete energibesparelse jf. bilag 6 herunder bl.a.:

- Opgørelse af energiforbruget før gennemførelse af tiltaget
- Opgørelse af energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget
- Opgørelse af tiltagets effekt udtrykt ved den samlede energibesparelse i tiltagets første driftsår efter gennemførelse. Der skal korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen og produktionssammensætning mv.
- Anvendte forudsætninger (driftstider, produktionsændringer, mærkeeffekter m.m.)

Af energispareaftalens bilag 6, punkt 2 fremgår det desuden, at opgørelserne af energiforbruget før og efter gennemførelse af energibesparelsen og dermed

¹² Bekendtgørelse nr. 1452 af 16. december 2013 var gældende på tidspunktet for indgåelse af en bindende aftale med slutbrugeren om netvirksomhedens medvirken til realisering af energispareprojekterne i juni 2015, hvorfor denne skal anvendes ved behandlingen, jf. bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder § 41. stk. 1. Energiklagenævnets specifikke paragrafhenvisninger i begrundelsen skal derfor opfattes som en henvisning til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1452 af 16. december 2013.

tiltagets effekt skal baseres på konkrete målinger, besparelser på hovedmålere, fakturaer fra energiselskaberne og/eller tekniske beregninger. Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data. Der er dog ikke et generelt krav om måling af forbrug før og efter.

Klager er således ansvarlig for, at dokumentationen er tilstrækkelig og retvisende.

I den foreliggende sag har klager dokumenteret førforbruget ved en tro- og loveerklæring fra slutbrugeren. I forbindelse hermed har aktøren henvist til, at det af referatet fra mødet i Teknisk Arbejdsgruppe den 25. juni 2014 fremgår, at dette accepteres som dokumentation. Det oplyste førforbrug underbygges ved en henvisning til varmebehovsberegningen og den målte virkningsgrad.

Energibehovet for beboelsen er udregnet ved anvendelse af nøgletal fra Håndbog for Energikonsulenter 2008. Bruttoenergiforbruget er herefter omsat til et nettoenergiforbrug ved en virkningsgrad på 90 %.

Ved beregning af energibehovet for svømmebassinet på 7 x 14 meter er der anvendt nøgletal udarbejdet af Teknologisk Institut. Der er ved indberetningen anvendt et nøgletal på 1.969 kWh/m², som efterfølgende er blevet ændret til 1.200 kWh/m² ved en ny beregning.

Virkningsgraden for halmkedlen i førsituationen er fastsat på baggrund af en måling af angivet effekt fra kedlen holdt op mod indfyret halm. Til underbygning af virkningsgraden har klager vedlagt en kontrolberegning baseret på førforbrug og energibehov for bygningerne tillagt en procentsats for at eliminere eventuelle usikkerheder, ligesom halmkedlens stand er beskrevet og dokumenteret ved fotos.

Energiklagenævnet finder efter en samlet og konkret vurdering, at klager ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret størrelsen af den indberettede energibesparelse, jf. energisparebekendtgørelsens § 8, stk. 1.

Energiklagenævnet er således enig med Energistyrelsen i, at førforbruget ikke er tilstrækkeligt dokumenteret ved anvendelsen af en tro- og loveerklæring. Energiklagenævnet har i den sammenhæng lagt vægt på, at tro- og loveerklæringen ikke er underbygget yderligere af eksempelvis en ekstern vurdering af brændselsforbruget eller af anlægget. Den omstændighed, at energibesparelserne er opgjort forud for den 11. november 2016, hvor Energistyrelsen udtrykkelig har anført, at tro- og loveerklæringer ikke accepteres som dokumentation for brændselsforbruget i førsituationen, indebærer ikke, at klager har et retskrav på, at tro- og loveerklæringer udgør tilstrækkeligt dokumentationsgrundlag. Energistyrelsen har således også inden dette tidspunkt kunnet kræve yderligere dokumentation. Energiklagenævnet finder ikke, at aktørens henvisning til varmebehovsberegningen og den målte virkningsgrad kan føre til et andet resultat, da Energiklagenævnet er enig med Energistyrelsen i, at

den målte virkningsgrad, der indgår i beregningen, ikke er tilstrækkeligt dokumenteret. Energiklagenævnet har navnlig lagt vægt på, at den indfyrede mængde halm i måleperioden ikke er tilstrækkelig dokumenteret ved henvisningen til en graf og oplysningerne om, at der er foretaget syv indfyringer med en halmballe á 650 kg, ligesom der ikke foreligger fornøden dokumentation for, at målingen er repræsentativ for et års drift.

Energiklagenævnet finder ikke, at aktørens kontrolberegning kan føre til, at virkningsgraden for halmkedlen kan anses for tilstrækkelig dokumenteret. Energiklagenævnet har herved navnlig lagt vægt på, at kontrolberegningen er baseret på oplyst forforbrug og bygningernes og svømmehallens energibehov.

I den foreliggende sag er der tillige henvist til, at de indsendte DAKVE-godkendte projekter næsten er identiske med det konkrete projekt - både i før- og eftersituationen. Aktøren har på baggrund af disse projekter udviklet en IT-baseret model for beregning og dokumentation for alle projekter, der omfatter udskift af biokedler.

Det fremgår af energispareaftalens bilag 9, punkt 4, at etableringen af verifikationsenheden skete med henblik på at give selskaber, der varetog energispareforpligtelsen, mulighed for at få forhåndsgodkendt opgørelsesmetoder og verificeret projekter. Verifikationsenheden blev dels tænkt anvendt i forbindelse med fastlæggelse af metode til dokumentation af et projekt forud for igangsættelse af projektet og dels i forbindelse med verifikation af den endelige dokumentation af et gennemført projekt.

Energiklagenævnet finder på baggrund heraf, at aktørens udviklede model til beregning og dokumentation, der er baseret på DAKVE-godkendte projekter, heller ikke udgør tilstrækkelig dokumentation for forbruget eller virkningsgraden. Energiklagenævnet bemærker, at det fremgår af energispareaftalens bilag 7, pkt. 2.2, at klager skal kunne dokumentere alle målinger og beregninger vedrørende opgørelsen af den konkrete energibesparelse. De konkrete vurderinger og opgørelsesmetoder i de konkrete projekter kan således ikke overføres til en generel metodegodkendelse for andre projekter, herunder det påklagede projekt.

I det foreliggende tilfælde, hvor der ikke er indsendt tilstrækkelig dokumentation for den indberettede energibesparelse, finder Energiklagenævnet, at energibesparelsen kan opgøres ved anvendelse af en virkningsgrad, der er beregnet på grundlag af Energistyrelsens standardløsning, som alternativ til at pålægge klager fuld korrektion. Energiklagenævnet finder ligeledes, at energiforbruget for Herbo Administrationens svømmehal kan opgøres med udgangspunkt i nøgletal fra sol og strands hjemmeside som alternativ til at pålægge klager fuld korrektion. Det er dermed til klagers fordel, at disse nøgletal anvendes. Energiklagenævnet finder således ikke, at nøgletallene fra Teknologisk institut er anvendelige for den i sagen omtalte svømmehal. Energiklagenævnet har herved navnlig lagt vægt på, at nøgletallene fra Teknologisk Institut udspringer af Teknologisk Instituts undersøgelse af forbrug af energi og vand i større svømmehaller i Danmark som eksempelvis Frederiksberg

svømmehal, Øbro-hallen og Park Vendia, Hjørring,¹³ og at Herbo Administrationens svømmehal er en mindre svømmehal kun med adgang husets beboere og Herbo Administrationens medarbejdere og deres familier.

Energiklagenævnet finder således efter en samlet vurdering ikke grundlag for at tilsidesætte Energistyrelsens beregning over størrelsen af energibesparelserne.

Det af aktøren i øvrigt anførte kan ikke føre til et andet resultat. Energiklagenævnet stadfæster på denne baggrund Energistyrelsens afgørelse om delvis korrektion af den indberettede energibesparelse.

9. Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Energistyrelsens afgørelse af 15. oktober 2019.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 15. december 2020.

Energiklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 38, stk. 1, 1. pkt. i bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder, jf. § 26, stk. 1, i lovebekendtgørelse nr. 120 af 6. februar 2020 om varmemforsyning.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet varmemforsyningsloven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. varmemforsyningslovens § 26, stk. 4.

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form på hjemmesiden www.naevneneshus.dk under menupunktet Nævnene > Energiklagenævnet > Tidligere afgørelser.

På nævnets vegne

Peter Ulrik Urskov
Nævnetsformand

Lotte Rud Jensen
Fuldmægtig, cand.jur.

¹³ <https://www.teknologisk.dk/ydelser/svoemmebade/noegletal-energi-og-vandforbrug-i-svoemmebader/22647,9> og <https://www.teknologisk.dk/ydelser/svoemmebade/spar-paa-energien/22647,10>.

Afgørelsen er sendt til:
Energi Fyn Energibesparelser A/S
Dansk Fjernvarme
Energistyrelsen

Bilag

Bekendtgørelse nr. 1452 af 16. december 2013 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder:

”[...]

§ 8. Net- og distributionsvirksomhederne skal sikre, at der realiseres dokumenterbare energibesparelser i et omfang, der mindst opfylder de i bilag 1 nævnte energibesparelsesmålsætninger.

...

§ 10. Virkningen af energispareaktiviteter, som ifølge § 8 anses for realiseret af net- og distributionsvirksomhederne, opgøres som nævnt nedenfor:

- 1) Ved en standardiseret aktivitet hos en konkret forbruger opgøres energibesparelsen på grundlag af generelle standardværdier, jf. bilag 5, litra a. Standardværdierne fastsættes af Energistyrelsen efter drøftelse med repræsentanter for net- og distributionsvirksomhederne. Standardværdierne offentliggøres på Energistylens hjemmeside www.ens.dk
- 2) Ved en konkret aktivitet hos en konkret forbruger inden for områder, hvor der ikke findes en standardværdi, opgøres energibesparelsen specifikt, jf. bilag 5, litra c.

...

§ 12. Net- og distributionsvirksomhederne skal dokumentere, at energisparemålsætningerne og bestemmelserne om tilskrivning og opgørelse af energibesparelser er opfyldt, jf. §§ 8-10.

[...]"

Uddrag af aftale af 13. november 2012 om energiselskabernes energispareindsats mellem klima-, energi- og bygningsministeren og net- og distributionselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie repræsenteret ved Dansk Energi, HMN Naturgas, DONG Gas Distribution, Naturgas Fyn Distribution, Dansk Fjernvarme, Foreningen Danske Kraftvarmewærker samt Energi- og olieforum:

"[...]

Bilag 6, punkt 2. Specifik opgørelse anvendes på specifikke tiltag eller samlede løsninger, hvor der ikke er fastsat en standardværdi, typisk ved større og/eller integrerede projekter i erhvervsvirksomheder eller offentlige institutioner.

Hvis der skal anvendes specifik opgørelse til en del af et projekt, skal hele projektet opgøres specifikt, herunder også effekten af initiativer, hvor der findes standardværdier. Ved specifik opgørelse af effekten af et integreret projekt, som består af forskellige delprojekter, skal der tages hensyn til evt. overlap mellem effekten af de forskellige delprojekter. Besparelser inden for teknologier, hvor standardværdien er nul kan ikke medregnes.

En specifik opgørelse skal gennemføres for en repræsentativ og sammenlignelig produktionsperiode og skal som minimum indeholde:

- En opgørelse af energiforbruget før gennemførelse af tiltaget – *referencen*
- En opgørelse af energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget, samt
- Opgørelse af tiltagets effekt udtrykt ved den samlede energibesparelse i tiltagets første driftsår efter gennemførelse. Der skal korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen og produktions sammensætning mv.

Opgørelse af energiforbruget før og efter gennemførelse af energibesparelsen og dermed tiltagets effekt skal baseres på konkrete målinger, besparelser på hovedmåleren, fakturaer fra energiselskaber og/eller tekniske beregninger. Hvis der er ændringer i produktionsvolumen og -sammensætning samt driftstider, skal der korrigeres herfor. Hvis energisparetiltaget omfatter besparelser inden for flere energikilder, skal referencen og besparelsen opgøres for hver energikilde. Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.

I forbindelse med en specifik opgørelse kan energimærkningen af bygninger kun anvendes som grundlag, hvis effektopgørelsen heri lever op til kravene i denne aftale.

Detaljeringsgraden af den specifikke opgørelse skal tilpasses det konkrete projekt. Jo større projektet er, desto større er kravene til opgørelsen. Som det fremgår ovenfor, er der ikke et generelt krav om måling af forbrug før og efter.

...

Bilag 7, punkt 2.2.

Net- og distributionsselskabet skal kunne dokumentere alle beregninger, målinger og andre forhold vedrørende opgørelsen af den konkrete energibesparelse jf. bilag 6 herunder:

- Opgørelse af energiforbruget før gennemførelse af tiltaget – *referencen*
- Opgørelse af energiforbruget efter gennemførelse af tiltaget, samt
- Opgørelse af tiltagets effekt udtrykt ved den samlede energibesparelse i tiltagets første driftsår efter gennemførelse. Der skal korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen og produktionssammensætning mv.
- Anvendte forudsætninger (driftstider, produktionsændringer, mærkeeffekter m.m.)
- Projektets simple tilbagebetalingstid, udtrykt som forholdet mellem investeringen (fra-trukket tilskud) og værdien af første års energibesparelse. Investering og energipriser skal på forlangende kunne dokumenteres med tilbud/faktura. Ikke dokumenterede omkostninger må ikke overstige 10 pct. af den samlede investering. Dokumentation kan udgøres af slutbrugerens beslutningsgrundlag for gennemførelse af det konkrete projekt
- Energiart
- Prioriterings-/konverteringsfaktor

[...]"